Wisi semju proletareeschi, saweenojatees!

Maksà 300 kap.

Strahdneeku Awise

Sozialdemokratisks laikraksts

Abonescharas maksa: par 1 mehnesi: dsel pesuhtischanas . 60 rud. ar pesuhtischanu . . 70 „

Telefons Nr. 46.

Redakzija un ekspedizija Bahrinu ielà 4.

Pasta kastite Nr. 4.

Sludinajumu maksa: par sihku rakstu rindiņu: prestschpusē un tekstà . 12.00 kap. sludinajumu balà . . 5.00 kap.

№ 193 (698) Leepajà, zeturtdeen, 25 augustà 1921. g. Treschais gads.

Nemeeri Polijà.

Sakarà ar schaufmigos apmehros peeaugoscho bdsihwes dahrdsibu, kura so fewischki preenehmàs pehz brihwàs tirdsneezibas atlauschanas, Polijà izzehlusees nopeetna strahdneeku kustiba. Wiloka kabinets tik nepahrprotami peerahdijis sawu usnehmeju leelgruntneeku un lauka peleischu intereschu aizstahweschanas kahri, ka jau augusta sahkumà baschàs pilsehtàs strahdneeziba un zitas plaschakas demokratijas masas lehruschàs pee patstahwigas aizsargoschanàs no pahrtikas weelu spekulanteem. Stahwoklis palizis teescham nopeetns. Strahdneeku prese welti jautajumam par peeaugoscho dsihwes dahrdsibu baudsot usmanibas. Pat tik mehrens organs, kà „Rabotniks" sahk leetot deesgan asu - walodu. Sà 16. aug. Nr. mehs lasam:

„Uz wisas linijas strahdneeziba ussahk zihnu pret peeaugoscho spekulazizu ar pahrtikas produkteem. Sakarà ar to wisà walsti plosas periodisks streiku wilnis. Jilebnē u. z. strahdneeki jau lehruschees pee waras lihdsekleem, lai peespeestu spekulantus pahrdot produktus par peemehrigam zenam. Untas sim, waj strahdneeki nebuhs speesti wisà walsti nemt sawà rokà to, ar zizu, nokuras grib iswairitees tagadejà waldibo."

Tagadejà dahrdsiba ir tàs zihnas isteikume, kura noteek starp spekulanteem no weenas un pilsehtu un lauku strahdneezibu no otras puses. Waldiba schinì zihnà newar noskaitees wienaldsigi, tai jaeemet stahwoklis waj nu wienai, waj otrai pusei par labu. Un Wiloka waldiba ir atklahti nostahjusies spekulantu pusē. Wina to isdarijusi demonstratiwà kahrtà, bet seijma atweheles likwidedama spekulazijas un auglo-schanas aptaroschanas pahrwaldi, nekatoteesus to, ka wina bewusi wairak simts miljonus markas eenehmusu." Schis nedsirdetais spekulantu waldibas (!) solis norahda, ka labeedribai schi waldiba jaapkaro uz wisasako.

Tahdi ir tagadejo notikumu Polijà zehloni un smeekliga isklausas LTA. sina par diwu seima deputatu — komunisku agitazizu.

***

LTA. Warschawà, 28. augustà. (WTB) Pateizoees parlamenta lozekku komunisku Lanzuzka un Dombalas agitazijai (?!) no peeaugoschàs dsihwes dahrdsibas isaukstee nemeeri Posnanà un Pomerelijà aizween peeaug.

LTA. Berlinē. 28. augustà. (WTB) „Djennik Poranny" raksta, ka Posnanà pehdejà laikà isplatijaschàs ustrauzoschas baumas par stahwokli Kosterà. Runà par proletariata diktaturas eeweschanu un Kosteras republikas izsludinaschanu. T. U. sino, ka pilsehtà walda strahdneeki. Polizija padodas winu warai. Pahrtikas produktus aptiklà un pahrdod strahdneekeem par lehtàm zenam. Wilnas apgabalam nolemtais lopu transports apturets un isdalits starp strahdneekeem. Kosteras „Gaseta Polska" raksta, ka gadijumà, ja labibas zenas nepaseminàs, proletariats ar waru peespiedis raschotajus to darit. Laikraksts usskata stahwokli par loti nopeetnu un atrod, ka iseja no ta ir waj nu proletariata diktaitura jeb maises zenas paseminaschana.

LTA Holmà, 28. augustà. (E. O.) Sakarà ar dselsszeineeku pretoschanos labibas transportu suhtischanai uz austrumeem, Holmà notikuschas asi kaunas saburkmes. Muhsis ar waru nebaizoja atswabinat sawus apzeetinatos wadonus. Polizija ischahwa uz puhli, pee kam wairakas personas eewainotas un nonahwetas.

LTA. Warschawà, 28. augustà. Polijas Telegrafa Agentura sino, ka Polijas waldiba nepadosees strahdneeku braukeem ar streiku un isleetos wisus lihdsekkus, lai aizstaweetu dselsszela satiksmes pahrtraukschanu.

Slepens lihgums?

LTA. Helsingforsà, 28. augustà. Somu laikraksti sino no Warschawas par polu apgalwojumeem, ka Helsingforsas konferenzē esot paraksts slepens lihgums, ar kuru Baltijas walstis apnemotees Kreewijas usbrukuma gadijumà Polijai palihdset.

Nomaku walstu usnemschana Tautu Ligà.

Ligas informazijas nodaļa sino, ka jautajums par Latwijas un Igaunijas usnemschanu Tautu Ligà, uz scho walstu atjaunotu lihgumu, par jaunu liktis uz deenas kahrtibas nahkotschà Ligas sehdē.

Nahkamà ahrkahrtejà Ligas sehde Augsch-Silezijas jautajumà nolikta uz 29. augustu.

Strahdneeku kustiba Wahzijà.

LTA. Dortmundà, 28. aug. (T. U.) Metalrihpneezibas strahdneeku algu praspas atraidita. Sagaida wispahreju metalstrahdneeku streika usstahschanu.

LTA. Leipzigà, 28. aug. Elektrotechniku streikam peeweenojas ari elektromonteeri.

LTA. Essenē, 28. aug. Wahzijas dselsszeineeku un walsts dselsszeiu kalpotaju ahrkahrteja konferenze atsina par nepeezeeschamu peeprasit algu paaugstinaschanu.

LTA. Magdeburgà, 28. aug. Wahzu amatneeku kongress noteikti isteizàs pret waldibas nodokku projekteem un sewischki pret peespeestu hipotekas eeweschanu.

LTA. Berlinē, 28. aug. (WTB) Reichstagu nolemts sasaukt 28. septembri.

LTA. Berlinē, 28. aug. (WTB) Waldibas sarunas ar eerednu organizazijam algu uzlaboschanas leetà, nepanahkot weenoschanos, pahrtrauktas.

Bads Kreewijà.

LTA. Maskawà, 28. aug. (Radio.) Wiskreewijas palihdsibas komitejas biletens „Pomoschtsch" sino, ka tataru sahdschàs Petrowskas aprinkì, Saratowas gubernà konstateti peschnahwibu gadijumi bada dehl. Semneeki kurinot krahsnes un klehdsot tàs, kamehr malka wehl naw isdegusi, lai tahdà kahrtà peepildita istabu ar twanu.

LTA Rigà, 28. augustà. Par stahwokli Kreewijas bada apgabalos Maskawas radio sneedz sekoschas sinas: Stawropoles gubernà seemas un wasaras labibas, kà ari lopbaribas augi pilnigi isnihkuschi. Wehl weenmehr paplahwoschais sausums galigi isnihzina kukurusas laukus. Blagodarinskas aprinkì rascha nebos neko, Medweschinskas aprinkì warès eewahkt ap 140 000 pudu, Stawropoles — 8,982,000, Aleksandrowskas — 2,640,000. Isdarit seemas sehjumu bez palihdsibas no ahrenes naw eespejams. Stawropoles gubernà nepeezeeschama plascha palihdsiba, wismaz 80,000,000 pudu. Tataru republikà pahrtikas komisariats wislabakà gadijumà warès apgahdat eedsihwotajus ar pahrtiku lihdz pirmajam septembrim, ja maisei peejauts 70 proz. ausu. Eedsihwotajeem nepeezeeschami 88,800,000 pudu maises, bet rascha dos ne wairak, kà 4,800,000 pudu. Usas gubernà Pelebejewskas aprinkì semneeki newarès eewahkt pat sehklas teesu.

Desmitais starptautiskais patehretaju kongress

pallabsu sanahzis Baselē (Schweizē) Winu sehdes nolikts uz 22. lihdz 25. augustam. Schis ir pirmais starptautiskais patehretaju kongress pehz kara, jo pehdejais notika wehl Glasejowà (Anglijà) 1913. gadà. Blakus patehreschanas jautajumeem tiks aptaluts ari pasaules meera jautajums, kurà usstahsees, kà referents franzischu akademijas profesors Charles Schids (Gide).

Baltà terora walstibà.

LTA. Budapestà, 28. augustà. (WTB) Eetschleetu ministrs isdewa rihkojumu, ar kuru Ungarijas rewoluzionarai partijai aizleegta turpmakà darbiba. Aizleegumu ministrs motiwè ar partijas pretwalstisku mehrkeem, kuri apdraud pastahwoscho walsts eekahrtu.

Sankzijas atzelschana.

LTA. Parisē, 28. aug. „L' Oeuvre" raksta, ka Augstakà Padome nolehmuse atzelt Reinas apgabala sankzijas wehl pirms 15. septembra. Sanoskaidro wehl jautajums par to, kahdi Wahzijas eewedumi buhtu eelaischami sem Franzijas kontroles atrodoschos apgabalos un warbuht ari Franzijà.

Angoras nazionalsapulze atlaista.

LTA. Londonà, 22. augustà. Mustafa Kemals paschà pehz wina eezelschanas par wirspawehlneeku, ar dekretu atlaida Angoras nazionalsapulzi.

Kreewu Nujorkas sozialistu ussaukums

aizsina organiset palihdsibas sueegschanu neraschas peemekletai Kreewijai. Tautsaimneezibas sabrukums, neraschas pawairots, nowedis Kreewiju tahdà stahwokli, ka ta zaur Maksimu Gorkiju greeschas pee wisas pasaules dehl palihdsibas. Schahdà bridi naw weetas pehtii katastrofas zehlonus, meklet pehz wainigeem. Jaruhpejas par to, lai leelà kreewu tauta, kura atrodas bezdibena malà, teek paehdinata un apgehrbta, neluhkojot uz to, kas paschreis par to waldo.

Kreewu sozialistu apweenibas Nujorkà ar preeku atsihmè leelàs Ameritas palihdsibas organizacijas darbibu ar winas wadoni Haweru preekschgalà un atsihst par pareizeem schis organizacijas prinzipus kaut palihdsibu wiseem Kreewijas baba zeetejeem un ne tikai teemween, kas stahw tuwu waldoschai schkirai. Schahdà kahrtà eemesis zeret, ka palihdsiba teescham sasneegs tos kureem ta wiswairak wajadsiga.

Amerikas kreewu sozialistu apweenibas aizsina taisà palihdsibas darbà Kreewijas izsteletajus, lubdz organiset wisur starppartiju komitejas un wahkt seedojumus.

Spaneeschu saudejumi Marokà.

No Madribes sino, 18. augustà. Schejeenes militaràs aprindas aprehkina spaneeschu saudejumus pee Rifas Marokà uz 14,000 zilwekiem, 115 leelgabaleem, 100 maschinleelgabaleem, 2 aeroplaneem, bez tam pasaudeti leeli prowisijas un sanitarà materiala krahjumi. Sawangoto spaneeschu skaits sasneedz 12,000 zilweku. Sem galwenà marokaneeschu wadona Abdel Krina pawehlneezibas stahw 80,000 zilweku.

Japanu pretensijas.

No Parises sino 20. aug., ka sakarà ar atbrunoschanàs konferenzi, kuru nodomats sasaukt Waschingtonà, bijuschais Japanas ministru prezidents Okuma isteizees, kahdà interwijà, ka japanu preekschstahwji sormeli pretosees tam, ka Waschingtonas konferenze aizeltu Werkalas lihgumà poredsetos lehmumus attiecibà uz Japas salu un Schantungu. Bez tam Okuma peemetinaja, ka Japanas preekschstahwji pagehrès japanu sewischka stahwokla uzlaboschanu Sibirijà, kur eegulditi ap 440 miljonu jenu leels japanu kapitals.

Japanu diplomata Okumas isteikràm domam peekriht ja twariga nosihme sewischki jaeewehro, ka Japas salas, Schantungas un Sibirijas jautajumi ir tee twarigakee, kuru ischkirschanu Amerika gribeja panahkt Waschingtonas konferenzē.

Kà redsams, Amerikas un Japanas interefes ir tik pretejas, ka newaj ko zeret uz winu saskanoschanu Waschingtonas konferenzē.

Sozialdemokratija un agrarà reforma.

Agrarai reformai no pascha sahkuma wisas partijas peeschkihra leelu politisku nosihmi. Sozialdemokratija eegulda wisplaschako bessemneeku masu simpatijas Satwerksmes Sapulzes wehleschanàs un pee agrarà likuma isstrahdaschanas, tapehz, ka wina broschak un radikalak par wisàm partijam ussahjàs par muischneezibas waras isnihzinaschanu un bessemneeku prasbam pehz semes. Semneeku Saweniba turpreti nebaudija bessemneeku usstizibu pee agrarà likuma isstrahdaschanas un reformas sagatawoschanas, tapehz, ka wina loti mihksti isturejàs pret muischneezibas lihdschinejàm ihpaschuma teesbam. Bet politisku kapitalu wina sew zereja isslt pehz agraràs reformas isweschanas, kad bija no bessemneekeem buhs jau kluwuschi par patstahwigeem saimneekeem.

Pats agrarais likums, zik tas sawabi ari neisklausties, naw isstrahdats no semneeku partijas un winas toreiselàs waldibas, bet no sozialdemokrateem. Semneeku saweenibai tikai peekriht tas nopelns pee agrara likuma, ka wina to pehz eespejas sakroplojusi ar saweem pahrlabojumeem. Semneeku saweeniba nekahdà sinà nespejà isstrahdat momentam baudsot maz peemehrotu agrarlikumu, so winas agrarreformas prinzipi bij atbaidoschi pat preeksch pilsoniskà zentra partijam. Ja tee buhtu isweesti, Satwerksmes Sapulze no pascha sahkuma buhtu pilnigi saudejusi autoritati pee lauku masam.

Sozialdemokratija atbaidija bessemneeku prasbas pehz semes dalischanas. Sakarà ar to tika teikts, ka sozialdemokrati agrarjautajumà atteikuschees no saweem agraleem usskateem un gribot peemehrotees bessemneekeem. Prasba pehz semes dalischanas gan naw nekahda sozialistiska prasba, jo skhsaimneezibas, kas no tahdas semes dalischanas rodas, nebuht naw sozialistiska eekahrta un skhsemneeks pehz sawas psiholoģijas naw nekahds sozialists. Ja sozialdemokrati tapehz, ka pee tagadejeem apstahkleem bessemneeku teeksmes pehz semes bij revoluzionara prasba attiecibà pret feodalo muischneezibu, bet kuras waras sagraustschanas Latwijà nekahda saimneezisska ne politiska broschiba nebij eespejama. Waj tas nosihmè, ka sozialdemokratija atteikusès no saweem agraleem eeskateem? Nebuht ne. Kà agrak, tà tagad mehs domajam, ka semes apstrahdaschana leelsaimneezibàs ir baudsot rezionelaka, neka skhsaimneezibàs, ka algas strahdneeku stahwoklis ari baudsot isdewigaks pee leelsaimneezibam, neka pee skhsaimneezibam. Atbalstot prasbu pehz semes dalischanas, mehs ari nebuht nezerejam, ka lihdz ar to algas strahdneeku jautajums uz laukeem naees no deenas kahrtibas. Un pehdejo prasbu sozialdemokratija aizstahwès kà arweenu.

Agrareformas isweschanas gaità radusès leela bada neapmeerinato, kureem semes dalischana newar neko lihdset. Scho neapmeerinato dehl mums nahzees pehdejà laikà isteikt usskatus, ka ne weenmehr jaeet waditees tikai no taisà semes dalischanas prinzipa. Par to nu mums jabsird jo asi pahrmetumi ne tikdzdz no semneeku saweenibas, kà no muhsu bijuscheem beedreem „masneekeem." Gluschi pehz semneeku saweenibas parauga wini pehdejà laikà muhs kahluschi apwainot par „bessemneeku mahnitajeem," leelgruntneezibas aizstahwjeem. Mums, luhk, esot bijuschas wajadsigas tikai bessemneeku balsis un tambehl mehs esot prasjuschi semes dalischanu. Tagad nu muhs rahdot sawu ihsto dabu.

Wiseem, kas tik weeglprahtigi taisa mums pahrmetumus un uz scho pahrmetumu pamata domà eekarot bessemneeku un jauno skhsemneeku simpatijas, waram tikai usfaukt: lehnam un ar apdomu!

Lai peerahdiu scho pahrmetumu nejehdsigumu, wispirms jaatsrahda uz to, ka eeguwuschi wisleelako balsu baudsumu, sozialdemokrati Satwerksmes Sapulzē newis atsazijàs no wehleschanàs dotees folijumeem, bet aizstahweja tos ar wisu energiju un tikai pateizotees schai energiskai usstahschanai isdewàs laust semneeku saweenibas kompromisa politiku ar muischneezibu agrarà jautajumà.

Bet warbuht wiss tas naw peeteeksoschi pahrleezinoschi? Apluhkosim tambehl, kà buhtu isweesta muhsu agrarà reforma tani gadijumà, ja sozialdemokrati teeschàm buhtu aizstahwejuschi tos usskatus, kahdus winneem tagad pahrmet. Pehz tam, kad

Latw. 6. D. Str. P. Leep. organisazija
luhdsi peeteiktees

Dseedatajus -jas

jaunbibinamam korim. Kori wadis weens no Leepajas labakeem dirigenteem. Peeteikschanas katru deenu no plksts. 9—6 w. Bahrinu eelà Nr. 4, „Str. Awises" eksp.

soz.-dem. bij eegahjuschi Latw. Sapulzè leelà skaitè, tee buhtu ussahkuschi sawu besjemmeeku „mahnischanas darbu," tee buhtu stahwejuschi par leelgruntneezibam, katrà sinà pret semes dalischanu. Pahrmest sozialdemokrateem muischneezibas aisstahweschanu ari nemas nebuhtu zemekla, jo naw gruhti peerahdit, ka leelsaimneezibas kapitalisticki apsaimneekotas saimneezibà sinà ir spehigakas, kà sihksaimneezibas. Tapat weegli peerahdit, ka algato strahdneeku stahwokliis leelsaimneezibas weeglak nodroschinams. Aisstahwedami sawas prasibas sozialdemokrati buhtu atstahjuschi semneeku saweenibai noteizoscho lomu pee agraràs reformas iswescharas. Kahda tad gan isskatijas muhsu agrarà reforma? Tas buhtu pilnigs kompromiss starp semneeku saweenibu un muischneezibu, baudsi sliktaks, nekà to no sahkuma gribeja semneeku saweeniba, jo nepeespeesta uz leelgruntneezibu izsihzinaschanu no sozialdemokratu puses semneeku saweeniba wehl wairak buhtu speesta peekohptees muischneezibai. Nekahdas muischneezibas waras sagraufchanas Latwijà tad nebuhtu un ari semes dalischana buhtu tikai uz papira, jo semi nebuhtu kur nemt. Par to der pabomat wiseem, sewischki muhsu bijuscheem beebreem, Lindinam, Sternam, Dombrowskim u. z., kuri semes dalischanà eegrimuschi ik dsili, ka wairak neko neredsi un sahkajas par mums, kas scho semes dalischanu, kà pahrdsihwojama momenta rewoluzionaru prasibu, tomehr grib saskanot ari ar pahrejeem apstahkleem un pahrejo darba lauschu prasibam, kà par nodewejeem.

Pahrak agri wehl nobarbotees ar lauku darba lauschu masu skaldischanu semes dalischanas jautajumà. Sozialdemokratija uz tik schaura redses stahwokla wehl naw stahwejuse un nestahsees ari nahkotnè.

Peesihmes pee starptautiskà kalpotaju kongresa.

Dsihwes ihstenibà noteiz stiprako atsinu [illegible] ir wehsturisku materialisma pamatu pamats. Sozialistisko apsinu rada tee apstahkli, kahdos dsihwo proletariats. Tamdehl ari sozialisms ir strahdneezibas izpaschums un nekad winu nepeenems burschuasija. Bet ari paschà proletariatà ir daschadi slahni un grupas. Scho grupu norobeschanàs sakropto schkiru pschologiju un dasas no tàm stohjàs pat zelà sozialismam.

Weenu no schahdam proletariata grupam sastahdija priwato usnehmumu kalpotaji. Neweens neschaubijees, ka komiji, pehtewejs, kantoristi, techniki ir proletariats. Bet tamdehl, ka wini strahdà tahdos usnehmumos, kur wirswehrtibas radischanas prozess naw tik elementari weenkahrschs, kà fabrikàs, winu schkiras un sewis, kà strahdneezibas sastahwdalas apsina aisstawejàs. Bet tam ari scho kalpotaju darbs teek bresschi ween labaki atsmaksats nekà tas kuru strahdà fabrikàs un darbnizàs. Tas wiss ir schini proletariata slahni attihstijis sinamu aristokratismu. Tam, kas strahdajis kahdreiz komiju starpà, buhs sinams, zik gruhti nahkàs teem eeskaidrot, ka ari wini ir proletareeschi, tahdi paschi strahdneeki, kà tee, kuri strahdà fabrikàs. Starp ziteem proletariata slahneem kalpotaji, sozialistisku nosihmè, bija wiswairak pakalpaikuschi, wini postahwigi bija wairak peesaisti sihkburschuasijas teorijam, nekà zitti proletariata slahni. Rakstturigi, ka taisni tirdsneezibas kalpotaji ir ari karstakee nazionalisma aisstahwji.

Pehz kara schi proletariata slahni psicholoģija krahsi mainijàs wispirms iamdehl, ka juhtami palikkinajàs winu materialais stahwoklis. Ja pirms kara laikmetà tirdsneezibas kalpotaji atrodàs itkà priwilegetà stahwoklì, tad tagad schi priwilegija ir galigi sudusi un wini welk tahdu pat noschehlojamu dsihwi, ka zitti strahdneeku slahni. Winu realà darba alga ir koti sema un, kà pretstatu tai tee redsi winu puhlem sakrahto tirdsneezibas usnehmumu ihpaschneeku bagatibu. Interescha pretescklibas starp wineem un winu saimneekeem, pateizotees pehz kara radikam stahwoklim, stipri pawairojuschàs un kalpotaju aristokratismu arween wairak isjuhd. Proletariskà atsina arween wairak eespeeschas schinis slahnos, tee sahk sajust sawu interescha kopibu ar wisu strahdneeku schkiru un winu aroda organizacijas arween krahsai noskohjas uz schkiru zihnas pamateem. To peerahda arī tagad Winè notikuschais starptautiskais kalpotaju kongress. Schini kongresà nehma dalibu wisu waistu kalpotaji. Eewehrojams ir tas, ka internacionalà kalpotaju apweenibà 1914. g. apweenoja tikai 70 000 beebrus, kamehr tagad 1 000.000. Pateesibà schis skaitlis ir wehl koti mass, bet peeaugums ir koti spehjigs. Saprotams, kolihdsinot ar ziteem strahdneekeem, kalpotaji wehl tagad ir paliikuschi eespaikat schkiru paschnoteikschanàs darbà. Bet preeksch mums ir no swara tas, ka paschnoteikschanàs prozess ir sahzees un eet koti ahtri uz preekschu. Atsina paleek ihstenibai eespaikat, bet agri wai wehlu wini to panahks, jo galu galà ihstenība noteiz atsinu. Kà tas teescham tà, to wiskaboli preerahda kalpotaju sawenibas kongresà peenemtais sawenibas pamata mehrka formulejums: „Zihna ar kapitalistisko sistemu tahdas ražoschanas un sadalischanas sistemas aizweschanas interesès, kura balstàs uz kolektiwa darba principu wisapkahrtibas labumam, bet ne preeksch personigàs peluas". Schis mehrkis naw wehl peetiekschi skaidri un asi formulets, jo redsams, biijis sarehkinajas ar kalpotajas wehl woldoleeem sihkburschuasijas aizspreedumeem, bet naw schaubàs, ka pehz sawa satura schis mehrkis, kuru sew aistahdijusi schi saweniba, ir sozialisms. Tà no kapitalisma preekrituseem kalpotaji palikuschi par ta eenaidneekeem un sozialisma aisstahwjeem. Ari pee mums Latwijà, kalpotaji sawas schkiras apsinas un organizacijas laukà wehl daudsi ko naw paspehjuschi. Un ari te, ta pat, kà zitur, aristokratisms, nizinoschà isturescha nàs prei zitteem strahdneekeem un zeribas eeguhi sawu patstahwibu, kaut schini proletariskà slahni eespeeses sozialisma starem. Bet ari te, tapat, ka wisur, schee kaweekli no dsihwes tiks salausti, tikkidsi issuhb starpiba starp strahdneeku un kalpotaju materialo stahwokli. Schi starpiba jau manami masinajusies. Kalpotaju stahwoklis Latwijà nemas naw labaks par pahrejo strahdneeku stahwokli. Bet ari te atsina paleek eespaikat ihstenibai. Sozialdemokratijas peenahkums scho atsinas augschanu paatrinat. Mehs esam dsili pahrliecinati, ka Latwijas kalpotaji ees to paschu zeku, pa kahdu gahjuschi kalpotaji Wakar-Eiropà.

Ruckewitz.

Laikrakstu apskats.

Weens ihsts „masineeks"

eeweetojis „Kurs. Wahrdà". Nr. 190 eewadrakstu sem nolaukuma „Ar pascha spehkeem", kursch eesahkàs taisni tà:

„Sakarà ar darba ministra weesoschanos Leepajà nowehrojami jauni zenteeni un jauni panahkumi muhsu organisescharas laukà uz rabosschu darbu un apstrigu walsts isbuhwi. Kreewu politikas laudàs sekas lehnam, bet droschi aizwiesas no zeka un lihdsi ar darba atjaunoschanos rodas jauna apsina."

Kas wiss tik nenoteek sakarà ar darba ministra weesoschanos Leepajà! Ja darba ministrs wehl pahris reises atbraukstu uz Leepaju, tad muhsu walsts usbuhwes darbs buhtu galigi uz kahjam!

Tahlak autors usdseed slawas dseesmas skhruhpneezibai un amatneezibai un isteiz sawu leelako paschuumu prei leelruhpneezibu un ahrsemju kapitalu.

Peemeheram:

„Latwijas skhruhpneeki un amatneeki, usapuredamees, ar neaprobeschotu darba laiku un gruhtu atbildibu, kà prei saweem strahdneekeem, tà pakuhliajeem, darijuschi wisleelako darbu pee muhsu saimneezisko apstahkliu uzlaboschanas."

Ari pee strahdneeku eksploateschanas—japeesihmè mums. Apweenodamees Leepajas ruhpneeki un amatneeki gribot paweikt to, ko „sweschee kapitalisti Latwijai negrib un newar dot..." Darba ministrs, pehz autora domam, no saweem eespaidem Latweeschu beebribas tehjas wakarà wareschot konstatet „zeenibu un pabeewibu walsts augstakam eesahdem..." Schi mašineeka ideologijas oplots galigi nosilehdsas ar to, ka beidsot winsch usaizina eestahtees Leepajas ruhpneeku un amatneeku saweenibà un eenem stahwokli ari strahdneeku sautajumà, sinams runadams ne strahdneeku, bet Leepajas ruhpneeku un amatneeku wahrdà:

„Leepajas ruhpneeku un amatneeku saweniba ir ari pahrliecinata, ka strahdneeku apdrohschinaschana sliemo kaites tik tad warès sekmigi tikt iswesta dsihwè, ja tee amatneeki un ruhpneeki, kuri peeweenoti apdrohschinaschanai, warès ar pilnu uzticibu sekot kases darbibai u. t. t."

Tà tad strahdat arī neaprobeschotu darba laiku un kontrolet strahdneeku darbibu sliemo kaites prasa „masineeks" newis preeksch „masineekeem"—kuri, kà Dirkurs un Petrewizs apgalwoja, stahwot uz strahdneeku schkiras zihnas pamateem — bet preeksch Leepajas ruhpneekeem un amatneekeem, t. i. usnehmejeem! Protams ari tas ir schkiru zihnas pamats, tikai ne strahdneeku.

Wisu to pilsonisku laikrakstà, bez paraksta (tà tad redakcijas wahrdà!) wareja usraksti Dr. Eisteins, waj zits kahds pilsonis ar sinamu naidu pret sweschu kapitalu un leelruhpneezibu, pret pahrak leelu strahdneeku patstahwibu sliemo kaites un bes masakàs jehgas par tautsaimneezibu. Bet raksta beigàs sastopam teesi:

„Tas nenosihmè, ka mehs, masineeki, prasam isnehmuma stahwokla itwidschanu neatkarigi no laika un apstahkleem."

Waj tas nu peeteekoschi skaidri nerahda, no kahdàm apriadam Leepajà grupejas „masineeku" partija, kahdus idealus ta aisstahw un, kur wina tos aisstahw!

Laba tew un strahdneeku schkiru zihna!

Eeksschseme.

Noteikumus par akzijnodokli

tabakai, tàs isstrahdajameem, ischaulitem un sehrkozineem, aprehkinot selta frankos, ministru kabinetam eesneedsis finansu ministrs. Jaunee noteikumi pawairo walsts eenahkumus uz tabaku par 156 milj. r., ischaulitem un papirosu papireem — 6 milj. r. un sehrkozineem 7 milj. r. gadà.

Studentu usnehmums.

Wairaki augstsk. studenti, pa leelakai daļai no med. fakultates, nozeniejuschi pastkstomo Tulowa pirti Pahrdaugawà, kuru paschlaik isloba un zer atwehrt septembra sahkumà. Pirti eerihkos ari ohrsteschanu ar wannam leetpratiju usraudsidà. Bahs ari plaschas usgaidamàs telpas ar lasamgaldu, farmazeitisko nodaļu u. t. t.

(J. S.)

Eegahsuschees.

Wezgulbenes eksploatacijas nodaļas rewisija pabeigta un sastahdits galigà weidà apsuhdsibas materials. 18 mineràs nodaļas wezakee darbineeki un daschi jaunakee eerednī nodoti prokuroram. Atlaisti no beenasta par nolaidigu beenesta ispildischanu Lubies apr. kriminalwaldes darbwedis E. Dreimanis un Poleschinas poliz. eez. usrangs J. Wehwers. Apzeetinati! par wina pahrkahpschanu 1. pol. eez. kahrtibneeks Ed. Jansons un 1. eez. kriminalpol. usrangs Rakonas. Talsu aprinkà waldes nolehmusi Mehrsraga pag. preekschneeku K. Misopschu un pag. pab. lozekli Brigmani atstahdinat no amata un isslehgt no pagasta padomes sastahwa. (Sd.)

Talsini (pee Grobinas.) Weetejà pagasta padome sawà pilnà kahrtejà sapulzè, kas tika notureta 18 sch. m. starp zitu skatija

Sozialdemokratu un Arodn. fraktsiju
Kopsehde

teek sasaukta **schodeen, plksts. 7 wak., pilsehtas namà.**

Dsihwes preeks.

Romans no E. Goldà.

(72 turpinajums).

Bei pamasam wina beidsa jokot. Schi sawadà slimiba sahka winu ustraukt. Kahdà rihtà wina sastapa gulamistabà Lasaru tad, kad tas septinas reises skuhpstija Schantó kundses gultas galu. Polina ishijàs, wina usmineja tagad schis mokas, kuras sagistè wina dsihwi. Lasot reis kahdu laikrakstu wina skats apstahjàs uz XX. gadu simtena apsihmejumu un domas par scho tahlo nahkotni lika tam nobahlet. Polinai lihdsjuhtigi uz to paraugotees winsch nowehrsàs. Winsch juta, ka ta ir to sapratuse un kaunedamees itkà seeweete, kura sastapta kaila, winsch peezehlàs un aisgahja uz sawu istabu. Zik neskaitamas reises winsch nenosauza sewi par gleehwuli! Zik reises winsch nenoswehrejàs zihnitees ar scho slimibu! Winsch pats sewi pahrliecinaja un, kà redsams, nonahza tik tahl, ka waretu skatitees nahwei azis besbailigi. Tad ar mahksloto brawuru winsch likàs gultà un nonehmàs nesehdet wairs wisu nakti krehslà bes meega. Nahwe... lai wina nahk! Winsch gaida scho sawu atswabinataju! Bet tad wina sirds sahka pukstet arweenu straujaki, ledinoschà dwehsma slindsinaja wina kermeni un issteepis rokas winsch kleedsa: „Mans deews! Mans deews!" Tas bija schausmigs moralisks treezeens, kursch pildija to ar kaunu un reebumu. Maigà mahsizas lihdsjuhtiba pehdigi pilnigi nehma tam paschsawaldischanos. Deenas palika arween smagakas, winsch newareja sagaidit to beigas un naktis ilgojàs pehz rihta ausmas. Sahkumà winsch nespehja buht jautris, bet tagad ari spehks to atstahja.

Tomehr Polina katrà sinà gribeja scho launumu uswaret. Wina saprata eeksch kà tas pastahw un zentàs eedwehst Lasaram dalu no sawas wihrischkibas, zentàs to peespeest eemihlet dsihwi. Bet winas labsirdiba pastahwigi atduhràs pret nepahrwaramu schkehrsli. Sahkumà wina domaja, ka launumam jausbruht teeschi un sahka atkal sawus agrakos jokus par scho „mulkigo pesimismu". Kas tad tas? Waj tad nu lai wina weena notur deewkalpojumus wisuswehtajam Schopenhaueram, bet winsch, tapat, ka wisi schee jozigee pesimisti, ir ar meeru lai semes lodi saspridsina, ja tikai winu neaisskar?! Schis sobgalibas issauza wina peespeestus smeeklus, bet pee tam winsch tà zeeta, ka Polina atrada par labaku winas pahrtraukt. Tad wina mehginaja to apmeerinat, kà behrnu, wina peelika wisus spehkus, lai raditu tam meera, preeka un mihlas pilnu apkahrtni. Pastahwigi winsch redseja to jautru un swaigu. Mahja bija saulstaru pilna. Winam wajadseja tikai dsihwot, bet winsch to newareja. Schi laime wehl wairak eedwehsa tam „nahkotnes" bailes. Pehdigi wina kehràs pee wiltibas un zentas atrast tam lahdu leelu darbu, kursch to aisrautu. Pastahwigi wina ismeta sawus tihklus un nemas neismiksa par daudsajeem welligajeem mehginajumeem, kamehr winsch noguris no besdarba dsihwes, weenaldsigs pret wisu, newareja pat lasit.

Bija momenti, kad Polina zereja. Wini gahja pastaigatees gar juhrmalu. Ejot gar uhdenslausejù un dambju atleekam. Lasars sahka tai isskaidrot jaunas sistemas buhwi, kurai, — kà winsch apgalwoja, — teescham duhtu wajadsigàs pretestibas spehjas. Wisa nelaime pastahw eeksch tam, ka zentra balkis bija par wahju. Peeteek ja to padara diwreis refnaku un peedod tam akaku slihpumu. Wina balsis palika atkal skana, azis spihdeja agrakà ugunì un wina sahka to pamudinat kertees pee darba. Sahdschai draud breesmas, katri usspluhdi aisnes dalu no winas. Ja winsch aiseetu pee prefekta, tad, droschi ween, sanemtu lihdsekkus aissargu buhwei un ari winai naw nekas preti asignet tam sinamu sumu uz walsts pabalsta rehkina, winai buhtu leels preeks buht palihdsigai pee schahda laba darba. Winas weenigà wehleschanàs, lai tas kaut ko eesahktu, lai ari gan ar to tai buhtu jasaudè ari palikusè nauda. Bet winsch jau weenaldsigi paraustija plezus. Preeksch kam? Un nobahleja, ja tam pehkschni eenahza prahtà, ka ja winsch kersees pee schi darba, tad, droschi ween, pirms ta nobeigschanas nomirs. Lai slehptu sawu ustraukumu winsch sahka runat par Bonwilas swejneeku mulkibu.

— Schee mulki, kuri smejàs par mani, preezajas, ka schi welnischkà juhra winus isposta! Ne, ne, lai jau! Tagad, kad naw wairs manu spitschku, — kà wini saka. — tee wairs nesmeesees!

Polina zentàs to apmeerinat. Schee laudis tak ir tik nelaimigi! No ta laika, kad pluhdi aisnesa Uteljara mahju, kura bija labakà wisà sahdschà, un wehl pahris nabadsigako swejneeku buhdinas, winu nabadsiba palikusi wehl leelaka. Uteljars, schis bijuschais bagatneeks, bija spests dsihwot klehti, diwdesmit metrus atstahju no agrakàs dsihwojamàs ehkas. Bet pahrejee swejneeki, nesinadami kur galwu likt, apmetàs no wezu laiwu dehleem buhwetàs buhdàs. Wisi wini ir gandrihs kaili un dsihwo, kà meschoni, dubios un netirumos. Dahwanas, kuras wahz preeksch wineem apkahrinè, teek notehretas preeksch degwihna. Schee noschehlojamee laudis pahrdod dahwatos preekschmetus un par eenemto naudu pehrk kalwadosu, scho schausmigo dsehreenu no kura tee nedsihwi nokrikt uz sleegschna. Weenigi Polina winus aisstahweja. Garidsneeks bija tos atstahjis, un ari Schantó gribeja noikt sawus „zuhku mèra" peenahkumus. Un Lasars, kad mahsiza zentàs peespeest to noschehlot scho dsehraju baru, kurus juhra bija ispostijuse, atkahrtoja sawa tehwa muhschigo argumentu:

— Kas winus te saista? Lai buhwè sew buhdas zità weetà! Idioti! Taisa sew mahjas semak par usspluhdu lihmeni!

Wisi runaja un domaja to paschu. Wisi tos lamaja, dusmojàs un sauza par sturgalwigeem mulkeem. Bonwileeschi klausijàs ar dsihwneezisku netizibu. Ja jau wini sche ir dsimuschi, kapehz tad teem jadodas no scheeenes prom? Tà jau te wiss noteek simteem gadu un ko tad lai wini zitur eesahk? Pruans, buhdams eedsimis, pastahwigi atkahrtoja: „No kaut kà tak gals reis jadabù".

Polina smaidija un peekrihtoschi mahja ar galwu, jo laime, pehz winas domam, naw atkariga no laudim un apstahkleem, bet no prahtigàs peemehroschanàs teem. Wina dubultoja sawas labdaribas ruhpes un isplatija tàs wehl plaschaki. Pehdigi winai isdewàs schini leetà eewilkt ari Lasaru. Wina zereja, ka schis labdaribas darbs winu isklaidès un redsot zitu nelaimi, lihdsjuhtibas pahrnemts, aismirsis sewi paschu. Katru sestdeenu winsch palika pee tàs un abi diwi no tscheteem lihdsi sescheem wini peenehma weselu baru netihru, nostrandojuschos pulsenu un meltenu, kurus to wezaki suhtija ubagot.

Kahdà sestdeenà bija leetus un peenemschanu newareja isdarit, kà parasts, uz terases. Lasaram bija jausmeklè sols un janoleek lehki.

— Kà, — eesauzàs Weronika, — waj tad teescham jaunkundse wisu scho skrandainu baru grib salaist te eekschà?! Loti gudri, neko sazit!

Polina, nesdama mazinu, pilnu ar sidraba naudas gabaleem, un kastinu, ar sahlem, eenahza lehkli un, isdsirdusi lehkschas wahrdus, smeedamàs noteiza:

— Pehz tam lehkli isslauzisim — tas ir wiss! Un pee tam leetus ir tik stipris, ka winsch jau nostkalojis kreetnu netihrumu dalu no scheem nabaga behrneem!

(Turpmāk weel.)

zauri nefpehjeeku apgahdaschanu, pee kam ifrahdijas, ka preeksch sčik walsdibas budscheta paredseta suma wisnotiehi nefehj isdewumus, bet lai tos segtu budschets ir japaleelina budultigi. Noskaidrojas ari, ka nespehjeeki ari par pogajuscho saimneezibas gadu naw sanehmuschi 100 puhru mulses labibas. Uz to Isspildu komitejas preeksch-sehdetajs paskaidroja, ka iskruhkstoschais daudzums neesot bijis eespehjams peedsiht no labibas dewejeem, kaut gan saimneezibas, kuras buhtu leequschas nodewas pildit, winsch neusrahdija. Pa pagastu turpreti zirkuli baumas, ka labiba wisa tikuse sawa laika saweesta un noweetota kliehti, bet pehdejā leelu daudzumu „schurkas" apehduschas, gour ko ari esot isskaidrojams leelais iskruhkums. Zik sčik baumas pamatotas, beretu rewisijas komisijai pahrleezinatees, jo pamatigaki un noteetnaki eeskatotees pogasta saimneezibā. Rewisijas komisijai beretu to nopeetnaki eeskatitees ari pogasta skolas malkas pirschanas leetā un noskaidrot wai wajadsigais malkas daudzums ir nozirsts un zik par to samaksats. M—lis.

Grobina. Peektdeen, 19. aug., kā to jau sinojam, iszehlās uguns grehks scheejenes mahzitaja muischā. No sakojata skursteņa bija aizdegusēs zeenigtehwa bihwojamā ehka, ta sauktā „pils", un tā kā laiks bija sewischki kahrsts un sauss, tad uguns isplahtijās milsigi ahtri.

Kad augschejais stahws bija no uguns jau pilnigi apnemts, peepeschi wisus isbeedeja sliuschu patronu eksplodeschana, kuras leelā daudzumā — wehrojot pehz sprahdzeenu skaita — ir bijuschas kaut kur ehkā noslehpuschās. Starp isglahbtajam mantam atradās ari kahda wehsturiska leeta: gilhta iskahrtne ar skaistu uzrakstu: „Deutsches Haus im Baltenland". Pehdejo usskatot, daudzi gan rohdija tahdu ka skahdu gihmi, sak', wisu laiku to turejam, kopam un apgahdajam, ka latweeschu mahzitaja mahju, bet tagad, nodegdama, ta parahda, it ka par spihti, kā ta tomehr ir bijusi „Deutsches Haus". Ja, nepateizība jau ir ta pasaules alga! R.

Talsu Laukstrahdneeku saweenibas nodala sasauz tautas sapulzi swehtdeen, 28. aug. plkst. 1 deenā. Runās par tagadejo politisko stahwokli un agrarjautajumu. Pehz tautas sapulzes notiks Laukstr. saweenibas weet. nodalas pilna beedru sapulze ar sek. deenas kahrtibu: 1) Jaunu beedru uznemschana; 2) Waldes pahrweleschana; 3) Isrihkojumu komisijas wehleschana; 4) Daschadi jautajumi. Walde.

Ahrsemes.

Augsch-Silesijas saimneezisku kā stahwoklis.

Par Augstakās Padomes lehmumu nodot Augsch-Silesijas jautajumu Tautu Saweenibas ischkirschanai un par scho lehmuma eesaidu uz Augsch-Silesijas jautajumu plaschi isteizees „Berliner Tageblatt" korespondentam weens no Augsch-Silesijas ruhpneezibas galweneem peeeeksstahwjeem — Augsch-Silesijas dzelzsruhpneezibas akziju beedribas direktors Dr. Freunds.

Zur to nenoteikto stahwokli, kurā jau weselus gadus atrodas Augsch-Silesija, ruhpneeziba te loti stipri mehrā zeetusi. Wisu kara laikā paniehkusho uznehmumu atjaunoschana plaschos apmehros, jaunu buhwju zelschana un swarigi tekaisti pahrlabojumi bij arweenu jaatleek.

Ari pati ruhpneezibas organisescha na newareja tikt swesta tahdos apmehros, kā tas notika pahrejā Wahzijā, jo neweens leelruhpneeks negribeja spert schinī wirseenā plaschus sokus, kamehr nebij sinams Augsch-Silesijas liktenis. Lihdz ar Augsch-Silesijas jautajuma nodoschanu Tautu Saweenibas Padomes isspreeschanai schis nenoteiktibas un nedroschibas stahwoklis teek tikai pagarinats, kas atstaugas loti smagi uz Augsch-Silesijas ruhpneezibu.

Weens no wisiewirzigakeem Augsch-Silesijas ruhpneezibas jautajumeem ir ruhpneezibas personala jautajums.

Peemehram jau diwus gadu desmitus no weetas tika peemiklti spezialisti un leetprateji Augsch-Silesijas dzelzs sasmalzinaschanas ruhpneezibā. Besstaita eeredzi un strahdneeki tika isdzihti sewischki pehdejā gadā iz Augsch-Silesijas pateizotees politi terrorom. Sewischki pehdejā pusgadā sazelschanās Augsch-Silesijā peespeedusc ofseet no Augsch-Silesijas dzelzsruhpneezibas wiswehrtigakai personala daļai; scheem ruhpneezibas spezialisteem un strahdneekeem dzihwe Augsch-Silesijā tapa nepanesama, pee kam tee atrada darbu ziņos Wahzijas apgabalos pat sem labakeem noteikumeem. Wini atstahj Augsch-Silesiju, jo wineem naw par zeribas uz stahwokļa uzlaboschanu.

Pirms no Augstakās Padomes lehmums pahrnest Augsch-Silesijas jautajuma isschkirschanu uz Tautu Saweenibas sehdi padara tagadejo nepanesamo stahwokli wehl konsaku. Uz ruhpneeku aprindam schahda leetas atlikschana isdarijuse loti nospeedoschu eespaidu.

Jautajums Tautu Saweenibai jaisschkir wisdrihsakā nahkotnē, zitadi i dzelzsruhpneezibai, i ogļu ruhpneezibai draud Augsch-Silesijā sabrukums.

Tikthl ministris ruhpneezibas direktors Freunds izteizees par draudoscho pahwokli Augsch-Silesijā kuru sewischki apgaismo saltodzinoschi dati par ogļu raschoschanu Augsch-Silesijā par daschadeem mehneschieem. Kamehr scha gada aprilī Augsch-Silesijas ogļrakumēs tika raschots 2.925.427 tonnas ogļu, kamehr maja mehnesī tikai 977.306 tonnas. Stahwokļis sinamā mehrā uzlabojies julija mehnesī, kad tika raschots 1.601.961 tonnas, jo pēdu dampis bij jau norimis.

Pasaules kara kropļi,

kā „Umschau" pehz Sarkanā Krusta Starptautiskā darba biroja pehdejeem aprehkineem wehsta, esot ap 6 miljoni. Pehz walstim kropli sadalas schahdi:

Franzija	1.500.000
Wahzija	1.400.000
Anglija	1.170.000
Italija	570.000
Polija	820.000
Seemeļamerikas Saw. Walstis	246.000
Tschekoslowakija	175.000
Austrija	164.000
Dzeenwidzlawija	164.000
Kanada	88.000
Rumanija	84.000
Beigija	40.000

Schai sarakstā truhkst Krewijas (lihdz ar tās waiu walstim); tai kroplu, droschi ween, buhs ne mazak par diwi miljoneem, — tā tad wisu „dischenojā" karā sakroploto skaits rehkinams uz astoneem miljoneem zilweku! (BS)

Weetejās sinas.

Ahrkahrteju pilsehtas domes sehdi nodomats eesauki pirmdeen 29. augustā plkst. 7 wakarā.

Sozialdemokratu un arodneeku frakziju kopsehde notiks schodeen 25. augustā plkst. 7 wakarā. Lūhdz wisus neistruhkstoschi eerasties.

Jaunā Teatra kora personals teek lūhgts eerasties zeturdeen, 25. aug. plkst. 8 wakarā teatri. Administrators.

Skolenu registrazija 4. latw. pamatskolā, Wilhelmines eelā Nr. 4, beigsees sestdeen, 27. augustā sch g. Agrakee skoleni, kuri lihdz minetai deenai nebuhs peeteikuschees, tiks usskatiti, ka tistehjuschees no skolas.

Mazzibu sahkums wisās klasēs pirmdeen, 29. augustā, plkst. 9 no rihta.

Skolas pahrsine.

4. Latw. pamatskolas skolenu wezaku sapulze teek sasaukta swehtdeen, 28. aug. sch. g., plkst. 3 pehcpusd. skolas sahlē, Wilhelmines eelā Nr. 4. Deenas kahrtibā: 1) Par skolas telpam. 2) Par skolas mahzibas lihdzekļu kooperatiwu. 3) Daschadi jautajumi.

Nemot wehrā scho jautajumu swarigumu, neweens no minetās skolas skolenu wezakeem nedrihkstetu istruhkt.

Skolas padomes preeksschsehdetajs.

Pedagogus, kuri strahdajuschi pag. mahzibas gadā Leepajas pilsehtas reālgimnazijā un Latw. Labd. beedr. widusskola un wehlas turpmak strahdat walsts widusskolā lūhdz peeteikties pee skolas preeksschneeka J. Dihka eelā Nr. 9, isnemot 26. un 27. augustu.

Bagats siwju tirgus bija wakar. Juhras siwju zenas lehnam kriht. Swaigas pleksies mahzinā maksaja 4—5 rbl., swaigas menzas tik pat daudz. Swaigas strimalas lohis 10—12 rbl. Ejera siwis bija masak, bet zenas krituschas uz pusi. Lihdakas no 25 rbl. mahzg. krituschas jau 10—15 rbl. raudas no 15 rbl. uz 6—8 rbl., wimbas no 85 rbl. uz 15—20 rbl. mahzgina. —ls.

Imports. Angļu twaikons „Argo" atweda 9 kastes ar traktora bakam, 124 kihpas loka winas skaidas. Angļu tw. „Baltriger" leelaku partiju sofu ahdas. —lt.

Koka pludinaschana. Pehdejās brenās pa Leepajas ejeru uz Leepaju teek atpludinatas leelaku plostu partijas ar malku un daschadu buhwes materialu preeksch weetejam koku sagatawam. —lt.

Pasaschcenu biletes eewehrojami paseminajute angļu kuģu linija „Unitd. Baltic Corp" uz saweem kuģeem: „Baltanit" „Baltador" un „Baltriger".

Wahzu twaikons „Thor" atweda no Klaipedas 30 pasaschcerus. —lt.

Uz Poliju, ka transitu isweda 29 kihpas neistrahdātas ahdas. —lt.

„Baltanit", angļu tw. aisweda uz Londonu 1275 muzgas sehrkozinu sēkleinus eewestus no Leetawas. —lt.

Transits uz Leetawu. Uz Leetawu, ka transitu isweda 550 kastes zukuru, 3000 pudu sahli, 13 kastes autobakas, 74 kihpas ehweku skaidas un 30 rulkus jumta papi. —lt.

Olu eksports. Angļu twaikons „Argo" aisweda uz Londonu 12 w. gonus olas, eewestas no Leetawas. —lt.

Wezas kupatas, 100,000 kg., ka transitu isweda wahzu kuģeneeki „Loreley", „Fortuna" un „Polarus" uz Wahzēju. Burenetti patlaban eenem minetos lihdzinus. —lt.

Kuģu kustiba. Sebraukuschi kuģi: „Ruta", Latw. bukseers, kapt. Schlosbergs no Wentspils tukschā, „Austra", Latw. bukseers, kapt. Skadinsch no Pawilostas ar krahmi Nr. 21, „Johanna" un „Herkules" ar sutes malku, „Thor", wahzu tw., kapt. Gotmars. Isbrauza: „Bogatir", Latw. motorlaiwa uz Pawilostu, „Argo", angļu tw. uz Londonu ar jauktu kahbinu, „Pommersche Greif", wahzu tw. ar jauktu kahbinu uz Rigu, „Lihdaka", Latw. bukseers, kapt. Lihdaka uz Pawilostu.

Atraiditi lūhgumi dēļ usnemschanas Latwijas pawalstineezibā. Eekschlietu ministrija atraidija lūhgumus dēļ usnemschanas Latwijas pawalstineezibā Linai Tauur no Klaipedas eelas Nr. 3 un Fridai Beinefon no Juhras eelas Nr. 86. —ls.

Administratiwi soditi. Polizijas prefekts sodija: par pases neisnemschanu Aleksandru Jankschewsku no Graudu eelas Nr. 37 ar 200 rbl. jeb 7 d. zeet., Katrini Wihtol no Schwalowa eelas Nr. 28 ar 50 rbl. jeb 3 d. zeet. Par ustureschanos Latwijā bez atlaujas Franzisku Kelewiz ar 200 rbl. jeb 5 d. zeet., Johni Groß no Aldaru eelas Nr. 87 ar 100 rbl. jeb 5 d. zeet., Annu Wirwiz no Dahrsa eelas Nr. 38 ar 200 rbl. jeb 5 d. zeet., Schmeri Schmeru no Kungu eelas Nr. 25 ar 200 rbl. jeb 5 d., Johannu Jurasch'o no Pawilona eelas Nr. 30 ar 100 rbl. jeb 5 d. zeet. Par eebrauschanu Latwijā bez atlaujas Ettu Buzkus no Graudu eelas Nr. 34 ar 500 rbl. jeb 14 d. zeet. un 200 markas wises nodokli. Johni Anderfonu ar 500 rbl. jeb 14 d. zeet. un 5 dolari wises nodokli, Pawilu Awischus ar 500 rbl. jeb 1 meha. un 8 dolari wises nodokli. —ls.

Kriminalpolizija apzeetinaja 19 gadus wezo Jehkabu Siromu, kursch teek apwainots, ka 18. augustā meyginajis Mosum Mendelim no rateem Juliones eelā uzsagt matsu ar milteem 2000 rbl. wehrtibā. ls.

Weetejais tirgotajs. Gelhardts pagahjuscho pirmdeen ar twaikoni, „Nymphe" atbrauza uz Pilāwu. Beauzot ar wilzeenu uz Karalauscheem nobrauzis trihs stazijas peepeschi nomira. Ar „Thor" nelaimigo pahrweda Leepajā, kur ari apbedija. ls.

Neusmanīga braukschana. Wakar lahds welosipedists brauza tik neusmanigi, ka notreeza gar semi 7 gadus wezo Alfredu Jansonu. Sehns dabuja smagus eewainojumus galwā. —ls.

Juhrā ūdens temperatura wakar bija 14 grādi pehz Reamura.

Drukas kļūda. Wakardeenas numurā sem „Mahkslā" eeweetujās nepatihkama drukas kļūda: „aukstā deklarazija . . ." weetā jalasa: **deklamazija.**

Beedribu dzihwe.

K. A. B. Z. B. sasauz peektdeen, 26. aug. plkst. 7 wak. Aleksandra eelā Nr. 55. Sinatniskās serzēšas beedru sapulzi ar deenas kahrtibu: 1) Referats: (Nazionalais jautajums un sozialisms). 2) Sinojumi. 3) Daschadi jautajumi. 4) Turpmaka darbiba. Wisi klusa beedri teek usaizinati eerasties. Walde.

Kur. Ar. Beedr. Zentr. Bir. Strahdn. klusa walde usaizina klusa beedrus nokahrtot lihdz 4. sept. sawas beedru maksas, pretejā gadijumā tos skaitis ka isstahjuschos. Deschuras nolikstas: otrdeenam no 6—8 m. un peektdeenam no 6—8 wak. Walde.

Buhwstrahdn. aroda beedribas pilna beedru sapulze notiks peektdeen 26. augustā sch. g. plkst. 7 wakarā Aleksandra eelā Nr. 55. Deenas kahrtiba: 1. Waldes un rewisijas komisijas sinojumi par pirmā pusgada darbibu. 2. Sinojumi no darba weetam. 3. Turpmākā darbiba. Tā kā turpmākā darbibā ir paredsets loti swarigu jautajumu apspreeschana, ka algas jautajums un z., tad lai negrehkoju pret sawām un ari pret zitu beedru interesem, beedru peenahkums ir eerasties laikā un neistruhkstoschi. Sapulze skaitisees pilnteesiga pee katra beedru skaita.

Walde.

Apawu un ādu apstrahdataju arod. beedribas walde pasino saweem beedreem, ka wina ir pahrgahjuse jaunās telpās: Kungu eelā Nr. 2. Waldes sehdes teek noturētas katru pirmdeenu no plkst. 8 wakarā.

Ostas un transporta strahdneeku arodneezisku beedribas walde sasauz pilnu beedru sapulzi swehtdeen 28. augustā, plkst. 10 no rihta, Aleksandra eelā Nr. 55. Deenas kahrtiba: 1) Beedribas tekoschā darischanu nokahrtoschana. 2) Wisu-Latwijas arod. beedribu Zentral biroja paziņojumi. 3) Sinojumi. Beedri teek lūhgti eerasties laikā un neistruhkstoschi, jo paredsams, kā tiks isschkirti daudzi loti swarigi jautajumi. Walde.

Leep. metalruhpn. strahdn. arodn. beedribas rewisijas komisija sasauz peektdeen, 26. aug. plkst. 6 wakarā Aleksandra eelā 55 ahrkahrtejā pilnu beedru sapulzi. Deenas kahrtiba: 1) Sinojumi, 2) Waldes wehleschanas, 3) Turpmākā darbiba. Sapulze skaitisees pilnteesiga pee katra beedru skaita, pee eeejas jauschauda beedru kartes. Beedri teek lūhgti eerasties uz sapulzi kuplā skaitā.

Rewisijas komisija.

Preeksles Bibliotekas beedribas walde sasauz ahrkahrtejā pilnu beedru sapulzi 4. septembri 1921. g. plkst. 2 deenā Preeksles Pahrtikas Beedribas telpās ar sekoschu deenas kahrtibu: 1) Sapulzes darbineeku wehleschanas. 2) Pagahjuschās beedru sapulzes protokola nolasischana. 3) Rewisijas komisijas sinojumi. 4) Waldes sinojumi. 5) Jautajumi par eestahschanos Bisparteijiski Nazionālā zentrā. 6) Wehleschanas. 7) Daschadi jautajumi, kas atteezas uz beedribas darbibu. Peesihme: Ja pilna beedru sapulze nenotiks nesanohkuschu beedru skaita dēļ noteiktā laikā, tad nahkoschā notiks plkst. 8 tani pascha deenā, kura skaitisees par pilnteesigu, neskatoties uz eeraduschos beedru daudzumu.

Latwijas Strahdneeku Kooperatiwu Saweenibas Padomes sehde notiks swehtdeen, 4. septembri sch. g. plkst. 10 rihtā Saweenibas birojā L. Ausas eelā Nr. 5 a.

Mahkslā.

Krise nazionalā operā. Kā „J. S." sawā wakardeenas num. sino, tad lihdz schim ar nazionalo operu noslehgusschi kontraktus tikai daschi muhsu solisti. „Ar pahrejeem un kori naw wehl panahkta weenoschanās, galwenā kahrtā semo algu dēļ. Lai nosskaidrotu operas turpmako darbibu, ministru kabinets usdewis izglihtibas un darba ministrijam wehl reis stahtees sakarā ar operas direkziju un personalu. Ja nahktos grozit budscheta, tad pezaizinama ari Finansu ministrija. Paredsams, ka operas budscheta paleelinās un tā nowehrsis nowehlamo „krisi." Pee schi sinojuma „Sdw." peesihmē: „Pehz muhsu domam „krise" warēs tikt usskatita par nowehrstu tikai pehz tam, kad ari izrahdisees par nepareizu „Jaun. Sinu" aizwakardeenas wehsts par Sakso, Benefeld, Schuberta Osolina un Norina izbraukschanu 29. aug. uz Ameriku, pee kam winceem par zeļa wadoni usmetees pasihstamais Latw. naz. jaun. saw. preekschneeks Steinmacherš, kursch Amerikā sīkwa eeguwis ar Latwijas pasmarku un Bermonta naudas pahrdoschanu. Pret muhsu mahkslinieku weesoschanos Amerikā wai kaut kur zitur mums nebuhtu nekas ko eebilst, bet tam wajadseja notikt zitā laikā. Bet mums wehl ir zeriba, ka sawadā eespēdzija sem Steinmachera komandas nenotiks un ari kulturas sanda pus miljons, kursch schim brauzeenam — tā tad ari Steinmacherim — tikā apsolits, palīs wesels."

Grahmatu galds.

Redakzijai peesuhtīts Kulturas Wehstnesis Nr. 4/6.

Jaunākās sinas.

Tschitas eenemschana.

Angļu „Times" sino, ka baronu Ungerna-Schternberga karapulki eenehmuschi Tahlo-Austrumu republiku Tschitu.

Padomju awises atstihmē Ungera pawehli, kurā tas isstino par wisas Krewijas waldineeku un keisaru bijuscho ceelmasu Michailu Aleksandrowitschu, nododams sawu karaspehku atamana Semjanowa rihzibā.

Purwu sahle — pahrtikas lihdzeklis.

LTA. Maskawā, 28. aug. Samaras uniwersitate konstatē, ka par labu baribas lihdzekli atsihstama purwu sahle „sufak", kuru leeto badazeetoji Wolgas apgabalos.

Zuzeemā un aptahrinē daudzeem istulstas rudsu gubas un nogreestas wahrpas. Kairu nakti nedarbineeki ranjas zik jaudas. Winu ir wesela bandas, apbrunojuschees schaujameem eerotscheem un rungam.

LTA. Berlinē, 22. augustā. Laibachā apzeetinats bijuschais ercherzogs Rainers, pee kura atrasti wiltota pase un kompromitejoschi dokumenti.

LTA. Berlinē, 22. augustā. Lihdzschinejais Bulgarijas suhtnis Berlinē Deskows eezelts par suhtni Winē. Kā Deskowa pazinahzeju Berlinē min, lihdzschinejo Beraes suhtni Pomonowu.

LTA. Budapeštā, 23. augustā. (WTB) Kahda „Pester Loid" rakstā Ungarijas ministru presidents isteikas pret Trianonas meera lihgumu un usswer, ka Austrija nodarijuse Ungarijai wehl pasaules wehsturē nepeeredzetu netaisnibu.

LTA. Londonā, 22. augustā. (WTB) No Belfastas sino, ka wakar tur notikuschas sadursmes, kurās no bumbam eewainotas 10 personas.

LTA. Berlinē, 23. augustā. Apspreedē starp walsts kanzleru un reichstaga presidentu Loebe, nolemts pagaidam atlikt ahrleetu komisijas sasaukschanu.

Lasitajeem!

Lūhdzam atjaunot

abonementu

uz

septembra mehnesi.

abonescha nas maksa:

ar peesuhtischanu . .	70 rub.
bez peesuhtischanas .	60 „
uz ahrsemem . . .	140 „

Ekspedizija.

Telegramas.

LTA. 24. augustâ.

Rigâ, 24 augustâ. Darba ministrija pehz laikrakstu finam, leek preekschâ kabinetam paaugstinat kara invalidu un krituschu gimenu pensijas par 100 proz.

Londonâ, 23 augustâ. (Reuters) Dublinâ schodeen Sinch'a finsteneru nazionalsapulze, kurai peeskaitu wisleelako nostâmi, tabehl, ka Dail Eirins — Irijas parlaments — laikam atsâks winas ceviitaii lautajumâ par to, kahdu atbildi jadod Loid-Dschorscham. No itzamas puses mums sino, ka nazionalsapulze buhschot Anglijas waldibas preekschlikumeem labwehliga, jo winâ esot daudz wairak mehrenu elementu, nekâ Dail Eirinâ, kura lozekkus eewehleja nenormalos apstahkkos, kad leelakâ daļa no wineem bija zeetumos. Atbildes projektu Dail Eirins wehl naw isstrahdajis, tâ tad war brihwi peenemt nazionalsapulzes atsnumu.

Lasalijettâ, 23. augustâ. (Radio). Tautu Saweenibas kongresu atklahs Schenewâ 5. septembri, astonas deenas pehz tam, kad Augsch-Silesijas jautajumu buhs jaurskatijuse Tautu Saweenibas padome.

Lasalijettâ, 23. augustâ. (Radio). Ameritas palihdzibas administrazijas preekschstahwis Londonâ Weischels sino, ka pirmee iwalkoni ar pahrtikas krahjumeem jau isbraukuschi no Hamburgas un Danzigas uz Rigu.

Berlinê, 23. augustâ. (U. T.) Sakarâ ar Danzigas un Polijas dzelzszeleeku streiku, satiksme starp Danzigu un Pomerelija gandrihz pilnigi pahtraukta. Pilnigi apstahjusies wilzeenu satiksme starp Danzigu un Warschawu un Danzigu Posnanu. Uz Stettinas — Karalautschu linijas satikstmi usturu wiseerobeschotakâ weidâ. Dirschawas pasta eerednî web farunas par peedalischanos streikâ.

Austrumu dzelzszelu wirswalde sino, ka Danzigas un Austrumprusijas wilzeeni peenehkuschi schodeen ar leeleem nowehlojumeem. Satikstme pa Polijas koridoru pahtraukta. Zeloiajeem eeleikta satikstme pa juhras zelu — Swinemünde — Pillawa. Transita satikstmi pa Polijas koridoru mehgina wehl usturet. Pehz sinam no Danzigas, nemeeros bez dzelzszeleeleem, peedalotees ari karaspehks.

Londonâ, 23. augustâ. „Temps" sino, ka Pragas politiskâs apriadas dsihwi interesejas par jaunâ kabineta sastahdischanos. Nazionali-sozialistiskâs partijas kongrests nolehma eestahtees jaunâ parlamentariskâ koalizijas waldibâ.

Budapeštâ, 23. augustâ. Ungarijas telegrafa birojs sino, ka wakar Tschegedinâ (Szegedinâ) eegahjuschi Ungarijas karaspehks un waldibas eestahdes.

Berlinê, 23. augustâ. „Graazer Tagespost" sino, ka Albanijas nemeerneeki guwuschi panahkumus zihnâ ar waldibas karaspehku.

Berlinê, 23. augustâ. Sahkot ar 25. augustu, sabeedrotee pahrwedis no Meinzas zaur Wahziju papildu karaspehku uz Augsch-Silesiju. Wahzija spehruse jau atteezigos solus divu angku bataljonu un weenas franschu brigades pahrweschanai. Pahrweschanu nodomats izwest 20 wilzeenos, pee kam katru deenu noees 4 wilzeeni.

Parizê, 23. augustâ. „Hawas" sino, ka Spanijas delegats Tautu Saweenibâ Kwinones de Léon atraidijis grafa Ischii preekschlikumu sneegt T. S. padomei sinojumu par Augsch-Silesiju.

Londonâ, 25. augustâ. Pehz „Daily Telegraph" sinam, nahkoschâs Tautu Saweenibas Padomes sehdes, lihdzschinejâ preekschsehdetaja grafa Ischii weetâ, wadis Kinas sahinis Wellingtons — Koo. Ar Wellingtona Koo usaicinaschanu atbildigâ presidenta amatâ, peerahdita leela zeeniba pret pehdejâ diplomatiskâm spehjam. Janem wehrâ, ka Wellingtons Koo ir pasaules jaunakais diplomats.

Atbildigais redaktors:
Satwerstnes Kapulzes lozekkis A. Kalniņš,
Tipografija Latw. S. B. Str. B. Kreg. Eirg.

Baltijas-Ameritas Linija

taisna pasaschceru un pretschu satikstme

Leepaja—New-Yorka Leepaja—Halifaksa (Kanadâ)

ar sweem dubultskruhwju ahtrbrauzejeem pasaschceru twaikoneem

„Latvia" (bij. „Rossija") **„Polonia"** (bij. „Kursk") **„Estonia"** (bij. „Zar") **„Lituania"** (bij. „Zariza")

Kugi buhweti speziali pasaschceru satikstmei un eekahrtoti ar wisâm pehdeju laiku ehrtibam pehz kugu buhwju technikas kâ: **bezdrahts telegrafs, semuhdens signalisazijas un dubultdibeneem.** Uz wiseem kugeem ir ehrtas ar wisu komfortu eerihkotas kajites preeksch wisam klasem, neesslehdzot 3. klasi, **skaistas ehdamistabas, damu—smehketaju istabas, mustkas salons,** Amerikan-Bar **masgaj. istaba,** ka ari **eepraktisejees ahrsts, pilniga apteeka** un **slimniza** atrodas uz katra kuga.

Uz zeka pasaschceri dabun labus un barojoschus ehdeenus. Ehdeeni teek pagatawoti is labeem produkteem no pirmklasigeem pawahreem. Preeksch ebreju zekotajeem ir eerihkots **koscheru lehkis.** Brauzeens no Leepajas uz New-Jorku noteek bez lahdas **pahrsehdschanas** un ilgst **11—12 deenas.**

Kugi isees no Leepajas kahrtigi katras 14 deenas.

Nahkoschi kugi isees no Leepajas:

„Latvia" (agr. Rossija)	**29. augustâ**	**„Estonia"** (agr. Zar)	**12 septem.**

Biletes teek pahrdotas ar taisnu wilzeena satikstmi uz wisâm weetam un pilsehtam **Amerikâ** un **Kanadâ.** — Tuwakas sinas sneedz ka ari biletes pahrdod

United Baltic Corporation Ltd. London.

Leepajâ Kurmahjas prosp. 2. — **Rigâ** Leelâ Pils eelâ 24. — **Kaunâ** Laisweš Aleja 20.

Korespondences web wisâs walodâs.

Aisjeloju uz trihs nedeļam

Dr. A. Webers

Kurmahjas prosp. 9.

Atgreesuses sobu agrste

L. Maisel

peenem atkal slimneekus Tirgonu eelâ 14, Range namâ.

Angku walodas stundas

(gram. faruny, literaturu) pâdod Lotschu eelâ Nr. 15, augschâ pa labi.

Walsts widus kolâ Leepajâ wajadsigs

darbwedis.

Algu pehz XII waj XI. kategorijas atkaribâ no klases skaita.

Peeteiktees pee skolas preekschneka J. Dihka eelâ 9.

Walsts Widusskolai Leepajâ

(agrakâ pilsehtas realgimnasija).

Uznemschanas un pehzeksamenî 29., 30., un 31. augustâ

plkst. 9 no rihta,

Mahzibu sahkums 2. septembrî.

Mahzibas waloda wisâs klasês latweeschu. Eestahschanas nauda 200 rbk. skolas nauda 1. un 2. sag. klasê 1.600 rbk., widusskolas klasê 2.000 rbk. gadâ. Truhzigi skoleni war tikt atswabinati no skolas naudas.

Walsts Widusskolas preekschneeks

Wehlos pirkt

Schapirografu jed hektografu.

Peedahwajumus luhdsu „Strahdn. Awises" eksped. sem **A. K.**

Tahschu Padures 2. pakahpes pamatskolai wajadsigi

3 skolotaji

ar pilnas pamatskolas skolotaju tecsibam. Weenam jabuht musikaliskam. Wehlami sabeedriski darbineeki. Wehleschanas noliktas 3. septembri plkst. 12 deenâ pee pag. Padomes. Japeeteizas personigi, usrahdot wajadsigos dokumentus.

Izsildu Komiteja.

„KINO - PALAZ" Grandu eelâ 27.

No zeturtdeenas, 25. augusta, uz rudena sesonas atklahschanu, filmas mahkslas darbs

...un mihla kluwa winas kaps...

(Nabaga Wioletta).

Dsihwes drama no aizraujoschas tragikas 7 zel. Galw. lomâ nesolihdzin.

Pola Negri.

Widsemes Schweize. Dabas usnehmums.

Izrahdu sakt. plkst. 6 un pus 9 w. Swehtdeenâs no plkst. 3.

Darba dewejeem par sinu!

Strehdneeku algas ismaksas un zitas slimo lases blanketes

dabonamas

„Libawskij Westnika"

spreestuwê, Jullannes eelâ 40.

Kurpneeks

wajadsigs pee weza darbâ. Peeteiktees Scena eelâ Nr. 4.

War peeteiktees

drehbneeka palihgs

Grobinâ, Leelâ eelâ 11 pee J. Weita.

Ir dabonams labs

ragu orkestra

saftahws no 10 zilwekeem un teek spehletas wisjaunakâs dejas.

Skrihweru eelâ 2, peeprasit pee K. Gufs.

Pahrdodams

nams un sirgs

(Ihwe). Peeprasit Jaunâ pasaulê Nr. 2, pee S. Malutis.

Lehti ispahrdod:

daschadas mebeles, skapjus, gultas, kumodes, krehslus, galdus, spogulus, klaweeres, masgajamus galdinus un zitas leetas.

Wihtolas eelâ 26, 2 trepes dz. 8.

Nosaudeta

taralauskibas apleeziba

uz Jura Kinata wahrdu, sem Nr. 250. Izdota no 1. Leep. kahj. p.

Leep. Latw. Statutes Sabiedribas

Jaunais Teatris

Dagedorna eelâ 4.

Sestdien, 27. augustâ 1921. g.

Rudens swehtki.

Prologs.

PIEROT.

Komedija 1 zehleenâ no Kurta Robitschека Tulkojis R. Weizs.

Nabaga Fedja.

Skitschs 1 zehl. 2 ainâs no Amba. Tulk. L. L.

Epilogs.

DEJA.

Amerikanischâ targâ tiks pahrdotas 2 pusdesonas biletes (1. parterî, 2. rindâ. Sahkums plkst. 8 wakarâ, beigas 4 rihtâ. Eerejas maksa (eesk. deju) no 25 r.—75 r.

Swehtdien, 26. augustâ 1921. g. 3. reisi:

Waidelote.

Drama ir leischu pagahtnes 5 zehleenos no Aspasijas.

Reschisors: O. Muzeneek.
Orkestra un kora dirigents: O. Bruhss
Dejas eestudejis Martinows.

Peesihme: Pehz treschâ swana sahles durwis tiks slehgtas.

Weetu zenas no 5 lihdz 60 rbl.

Bileschu eepreekschpahrdoschana: Abbelli skolas grahm. weik. Scena liegus 1 un Izglitl. koop. „Kulturas Balss" grahm. weik. Baskales eelâ 8.

Izrahdes beidz [illegible] no plkst. 5 pehz p. [illegible]

Direkzija.

Sabeedr. „Libawskij Westnik" spiestuwe, Leepajâ, Jullannes eelâ 40.